

# Aštrus JAV fotomenininkės žvilgsnis į patyčių fenomeną: kūrybą skatina įžeidimai ir priekabės

[Pasaulio sveikatos organizacijos atliktas tyrimas](#) rodo, kad Lietuvoje patyčių mastas – itin aukštas, nuo jų nukenčia kas ketvirtas vaikas. Su šia problema susiduriama visame pasaulyje, tad gyvai reaguodama į šį fenomeną ir skatindama apie jį diskutuoti, JAV fotomenininkė Haley Morris-Cafiero sukūrė paveikias ir provokuojančias fotografijų serijas, kurias pamatyti gali ir Kauno gyventojai bei miesto svečiai. Jos fotografijų serija „Patyčių sakykla“ rodoma 16-ojo fotomeno festivalio „Kaunas Photo“ programoje, o pati pasaulinio garso menininkė [Haley Morris-Cafiero](#) į Lietuvą atvyksta jau šią savaitę – spalio 8 dieną ji lankysis Kaune.

Savo fotografavimu tyrinėjanti atspindžio vyksmą, autorė save pristato kaip atlikėją, menininkę, provokatorę ir žiūrovę. Jos darbai plačiai eksponuojami autorinėse ir grupinėse parodose visame pasaulyje, spausdinami įvairiuose laikraščiuose, žurnaluose ir interneto portaluose, tarp kurių – garsūs leidiniai „Le Monde“, „New York Magazine“ ir „Salon“.

Žurnalas „[Vogue Italia](#)“ apibūdina Haley Morris-Cafiero kaip jauną, drąsią menininkę, paviešinančią fundamentalią socialinę problematiką, kurios sprendimas yra neatidėliotinas ir būtinas.



© Haley Morris-Cafiero.  
"Twirl Girl"

### **Naujausias kūrinys gimė iš patyčių**

Naujausi ir šių metų festivalyje „Kaunas Photo“ pristatomi fotomenininkės H. Morris-Cafiero kūriniai – fotografijų serija, pavadinta „Patyčių sakykla“, kurioje autorė tyrinėja socialinių internetinių patyčių fenomeną.

Kaip pasakoja pati menininkė, pastarosios serijos atsiradimą išprovokavo nemalonus reakcijos, kuriomis internautai užbombardavo anksčiau kurtą ir pasaulinio pripažinimo sulaukusį menininkės projektą.

Prieš keletą metų H. Morris-Cafiero pristatė darbą „Palaukit, stebėtojai“, kuriame fotomenininkė paviešino kūno gėdinimo (angl. body-shaming) elgsenos įkalčius, užfiksuodama ją stebinčių praeivių žvilgsnius ir reakcijas. Šį kūrinį galėjo apžiūrėti ir Lietuvos gyventojai – praėjusiais metais darbas buvo eksponuotas „Kaunas Photo 2018“ festivalio kolektyvinėje parodoje „Komforto zona“.

Anot autorės, apkūnumas yra viena iš nedaugelio, jei ne vienintelė, sveikatos būklė, kai priimtina atvirai žeminti ir kritikuoti žmones. Kai menininkės serija „Palaukit, stebėtojai“ 2013 metais žaibiškai išplito internete, pasipylė žeidžiantys komentarai. Būtent jie inspiravo H. Morris-Cafiero sukurti naują projektą.

Užuot pykusi ar ėmusi graužtis, fotomenininkė surinko ją užgauliojančius komentarus, surado viešai prieinamas komentatorių nuotraukas iš jų socialinių tinklų profilių ir sukūrė naują seriją, parodijuodama interneto priekabautojus.

„Šis darbas, tyrinėjantis internetinių patyčių fenomeną, yra ir socialinių tinklų produktas, ir blogiausių jo impulsų parodija“, – taip seriją „Patyčių sakykla“ apibūdina [„The New York Times“](#).

## **Parodos, keliančios diskusijas**

H. Morris-Cafiero darbai Kaune demonstruojami Čechėnijos aikštėje – lauko parodoje po atviru dangumi. Būtent šioje vietoje 2014 m. prasidėjo festivalio „Kaunas Photo“ lauko parodų tradicija, siekiant paskatinti Kauno gyventojus ir lankytojus domėtis kultūriniu gyvenimu.

Pasak festivalio vadovo Mindaugo Kavaliausko, itin svarbu, kad fotografijos būtų keliančios diskusijas, ugdančios sąmoningumą – tai vienas iš renginio „Kaunas Photo“ tikslų. Kasmet kviesdamas į Lietuvą fotografus ir menininkus iš viso pasaulio, festivalis pristato vis kitokią idėją.

16-ojo festivalio tema „Skaitmeninis-Virtualus-Tikras“ kalba aktualioms suskaitmenintos visuomenės temomis. Fotografijų ekspozicija Čechėnijos aikštėje prabyla apie nematomą grėsmę jaunimui – patyčias skaitmeninėje erdvėje, kviečia polemizuoti šia tema, atsigręžti į save.



Haley Morris-Cafiero paroda Čečėnijos aikštėje. Karolinos Krinickaitės nuotr.

### **Savęs ir kitų atspindžiai – aplankant maršrutą**

Šiųmetinio festivalio „Kaunas Photo“ organizatoriai tyrinėti patyčių temą ir įvertinti jos atspindžius fotomenininkų kūryboje kviečia keliaujant specialiuoju maršrutu ir aplankant lauko parodas.

Spalio 8 dieną lauko parodų maršrutas prasidės 17 val. Kalniečių parke (prie Savanorių pr.), kur festivalio vadovas Mindaugas Kavaliauskas aptars ten rodomą Calumo Stamperio (Didžioji Britanija) darbą „Žvilgsnis pro veidrodį“.

Nuo 17.30 val. festivalio lankytojai kviečiami atvykti į susitikimą su fotomenininke Haley Morris-Cafiero, vyksiantį Čečėnijos aikštėje, kur eksponuojama didelio populiarumo pasaulyje sulaukusi jos fotografijų serija „Patyčių sakykla“.

Iš ten veiksmas persikels į šalia esantį Kauno Kudirkos

viešosios bibliotekos Parko padalinį, kur 18 val. fotomenininkė plačiau pristatys savo kūrybą renginyje „Fotografinė kūryba – atsakas į patyčias“.

Šiais metais festivalio parodos viešose Kauno miesto erdvėse taip pat eksponuojamos Kalniečių parke, Žaliakalnio funikulieriaus papėdėje, skverelyje prie Valstybinės mokesčių inspekcijos A. Juozapavičiaus prospekte, Lietuvos Zoologijos sode, o nuo 2018 m. sėkmingai veikia lauko paroda VDU Botanikos sode. Jas aplankyti galima iki spalio 31 d.

**Kas?** Turas po lauko parodą su festivalio vadovu Mindaugu Kavaliausku: Calum Stamper (Didžioji Britanija) „Žvilgsnis pro veidrodi“

**Kur?** Kalniečių parke (prie Savanorių pr.)

**Kada?** Spalio 8 d. antradienį, 17 val.

**Kas?** „Šaligatvio pokalbiai: Patyčių sakykla“. Susitikimas su autore Haley Morris-Cafiero (JAV) prie lauko parodos.

**Kur?** Čečėnijos aikštėje (P. Lukšio g.)

**Kada?** Spalio 8 d., antradienį, 17.30 val.

**Kas?** „Fotografinė kūryba – atsakas į patyčias“. Kūrybos pristatymas (Artist talk) su autore Haley Morris-Cafiero (JAV).

**Kur?** Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos Parko padalinyje (P. Lukšio g. 60)

**Kada?** Spalio 8 d., antradienį, 18 val.

Renginiai atviri visiems ir vyks anglų kalba su vertimu į lietuvių kalbą.

–

**KAUNAS PHOTO** – ilgiausiai be pertraukų rengiamas kasmetis tarptautinis fotomeno festivalis Lietuvoje ir Baltijos šalyse. Nuo 2004 m. festivalį organizuoja viešoji įstaiga „Šviesos raštas“. Festivalis laikomas vienu svarbiausių tęstinių meno renginių Lietuvoje. Festivalis yra pasaulinės „Festivals of

Light“ organizacijos narys. Festivalio įkūrėjas ir vadovas  
Mindaugas Kavaliauskas.